

เปิดรับฟังความเห็นต่อร่างพระราชสถาบันการเงินชุมชน พ.ศ.

ด้วยสำนักงานเศรษฐกิจการคลังขอเสนอ เรื่อง ร่างพระราชสถาบันการเงินชุมชน พ.ศ. ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่ได้ปรับปรุงตามความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เนื่องจากการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึงเป็นเป้าหมายสำคัญของภาครัฐ อันจะช่วยสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันทางการเงินแก่ประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำโดยรวมของประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์การการเงินระดับฐานรากที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนมาก ยังให้บริการทางการเงินได้ไม่ครบถ้วน ขาดความยั่งยืนในการดำเนินการ จากการเน้นการพึ่งพาตัวบุคคลเป็นหลัก ทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปเมื่อต้องเปลี่ยนบุคคลผู้เป็นแกนนำ ขาดความมั่นคงจากข้อจำกัดด้านการจัดการ ด้านการบริหารความเสี่ยง และด้านบัญชี บางส่วนยังขาดสภาพความเป็นนิติบุคคล ส่วนในระดับภาพรวม ภาครัฐยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนระดับนโยบายเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานให้เกิดความสอดคล้อง ยังไม่ได้เข้าไปกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้การพัฒนาระบบการเงินระดับฐานรากของไทยในช่วงที่ผ่านมาขาดความคืบหน้า ประชาชนจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินที่มีคุณภาพอย่างครบถ้วน บางส่วนต้องไปพึ่งพาแหล่งเงินนอกระบบและถูกเอาเปรียบ นอกจากนี้ องค์การการเงินระดับฐานรากบางส่วนที่มีอยู่ขาดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม ซึ่งอาจเสียหายและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง โดยร่างพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

หมวด ๑ คณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชน

๑.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชน โดยมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ มีกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งประเทศไทย อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้จัดการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงินระดับชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านกฎหมาย และด้านเศรษฐกิจการเงินหรือการคลัง ด้านละหนึ่งคน และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนจากธนาคารออมสิน และผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชน

๑.๒.๑ ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้ง การจดทะเบียน การดำเนินการเพิกถอนและการฟื้นฟูสภาพจากการเป็นสถาบันการเงินชุมชน รวมทั้งให้ความเห็นชอบ พิจารณาคำขอยกเลิกและเพิกถอนสถาบันการเงินชุมชน ตามข้อเสนอแนะของธนาคารผู้ประสานงาน

๑.๒.๒ ประกาศกำหนดธนาคารผู้ประสานงาน

๑.๒.๓ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยง และกำหนดกรอบอัตราดอกเบี้ยค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และผลตอบแทน ที่สถาบันการเงินชุมชนอาจเรียกเก็บจากกับสมาชิก

๑.๒.๔ กำกับความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินชุมชนโดยรวม ดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการประสานงานและดำเนินการให้เป็นไปพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ด้านความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินชุมชนและเรียกดูข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๑.๒.๕ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับระบบสถาบันการเงินชุมชน

หมวด ๒ โครงข่ายสถาบันการเงิน

๒.๑ อนาคตผู้ประสานงาน อนาคตผู้ประสานงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน โดยเน้นพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีการดำเนินการให้บริการการเงินระดับชุมชนอย่างเข้มแข็ง รับคำขอจัดตั้ง และเลิกสถาบันการเงินชุมชนเพื่อนำเสนอคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๒.๑.๒ จัดทำและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการให้บริการทางการเงิน ระบบการโอนเงิน ระบบบัญชี หรือระบบอื่นใดที่จำเป็น

๒.๑.๓ พัฒนาศักยภาพและความพร้อม ทั้งในด้านระบบการเงิน การบัญชี และการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร เพื่อยกระดับมาตรฐานให้แก่สถาบันการเงินชุมชน

๒.๑.๔ ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชน ทั้งในด้านการบริหารจัดการและการบริหารความเสี่ยง และจัดทำรายงานส่งคณะกรรมการ รวมทั้งตรวจสอบและประเมินผลเพื่อทบทวนการรับรองการจดทะเบียนการเป็นสถาบันการเงินชุมชนทุกสามปี

๒.๑.๕ ให้บริการทางการเงินแก่สถาบันการเงินชุมชน

๒.๒ สถาบันการเงินชุมชน

๒.๒.๑ สถาบันการเงินชุมชนมีอำนาจหน้าที่ (๑) ให้บริการการเงินระดับชุมชนกับสมาชิก และ (๒) กระทำการใด ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิกและประชาชนในชุมชน ทั้งนี้ การให้บริการการเงินของสถาบันการเงินชุมชนกับธนาคารผู้ประสานงานและสถาบันการเงินอื่น ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๒.๒.๒ ในกรณีที่สถาบันการเงินชุมชนไม่ประสงค์เป็นสถาบันการเงินชุมชนต่อไป ให้ยื่นคำขอยกเลิกการจดทะเบียนต่อธนาคารผู้ประสานงาน

๒.๓ ระบบฐานข้อมูลร่วม

๒.๓.๑ ให้ธนาคารผู้ประสานงานจัดทำระบบฐานข้อมูลทั่วไปในด้านต่าง ๆ ของการให้บริการทางการเงิน ข้อมูลสถาบันการเงินชุมชนที่ได้รับการรับรองจดทะเบียน รวมถึงข้อมูลธุรกรรมทางการเงินของสมาชิกที่สามารถเข้าถึงเชื่อมโยงและตรวจสอบระหว่างธนาคารผู้ประสานงาน โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นศูนย์กลางในการรับข้อมูล

๒.๓.๒ ให้ธนาคารผู้ประสานงานและสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลในระบบฐานข้อมูลร่วม เพื่อใช้ประกอบในการให้บริการทางการเงินแก่สถาบันการเงินชุมชนในการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบ รวมทั้งในการพัฒนาโครงข่ายสถาบันการเงินชุมชนโดยรวม

หมวด ๓ การกำกับดูแลความมั่นคงทางการเงิน

๓.๑ ให้ธนาคารผู้ประสานงาน ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินชุมชนและโครงข่ายสถาบันการเงินชุมชนทุกไตรมาส และดำเนินการประเมินมาตรฐานการให้บริการคุณภาพของสถาบันการเงินชุมชน

และโครงข่ายสถาบันการเงินชุมชนเป็นประจำทุกปี และแจ้งผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะให้กับ คณะกรรมการ สถาบันการเงินชุมชนและสมาชิกทราบ

๓.๒ ธนาคารผู้ประสานงาน มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจ ในการจัดการของสถาบันการเงินชุมชน หรือสมาชิก มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสถาบันการเงินชุมชน หรือให้ส่งรายงานการประชุมหรือเอกสารใด ๆ ของสถาบันการเงินชุมชนและสมาชิกที่จำเป็น แก่การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ได้

๓.๓ ในกรณีที่ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินชุมชนกระทำการ หรืองดเว้น กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตน จนทำให้สูญเสียผลประโยชน์ของสถาบันการเงินชุมชนหรือสมาชิก หรือ สถาบันการเงินชุมชนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบ บัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้ธนาคารผู้ประสานงานเสนอแนะให้ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของ สถาบันการเงินชุมชนแก้ไขข้อบกพร่อง หรือระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสีย ผลประโยชน์ของสถาบันการเงินชุมชนหรือสมาชิก ทั้งนี้ หากไม่ดำเนินการแก้ไขในระยะเวลาที่กำหนด ให้ธนาคาร ผู้ประสานงานเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการเพิกถอนสถาบันการเงินชุมชนดังกล่าวออกจากการเป็น สถาบันการเงินชุมชน ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินชุมชนไม่เห็นด้วยกับการเพิกถอน ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

๓.๔ สถาบันการเงินชุมชนย่อมเลิกด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังต่อไปนี้ (๑) สถาบันการเงินชุมชนมีจำนวน สมาชิกน้อยกว่าสิบคน (๒) ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก (๓) ล้มละลาย และ (๔) คณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบัน การเงินชุมชนสั่งให้เลิก

๓.๕ คณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชนมีอำนาจสั่งเลิกสถาบันการเงินชุมชนได้เมื่อปรากฏว่า (๑) สถาบันการเงินชุมชนไม่เริ่มดำเนินกิจการภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่จดทะเบียนหรือหยุดดำเนินกิจการติดต่อกัน เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่หยุดดำเนินกิจการ (๒) สถาบันการเงินชุมชนไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปีตามที่ คณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินกำหนด (๓) สถาบันการเงินชุมชนไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี หรือ การดำเนินกิจการของสถาบันการเงินชุมชนก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินชุมชนหรือประโยชน์ส่วนรวม

๓.๓ กำหนดให้ธนาคารที่ดินสามารถเพิกถอนสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินหากผู้ได้รับสิทธิ์นั้นไม่ใช้ที่ดิน ทำประโยชน์ตามระเบียบที่คณะกรรมการฯ กำหนด

หมวด ๔ กำหนดโทษ

๔.๑ กำหนดโทษในกรณีที่ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงาน การประชุมของสถาบันการเงินชุมชนตามคำสั่งของธนาคารผู้ประสานงาน หรือผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่ ธนาคารผู้ประสานงาน

๔.๒ กำหนดโทษในกรณีที่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการไม่เปิดเผยข้อมูลต่อธนาคารผู้ประสานงาน หรือคณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชน

บทเฉพาะกาล

สถาบันการเงินชุมชนใด ใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ หรือใช้คำว่า “สถาบันการเงินชุมชน” หรือ “สมาชิกโครงข่ายสถาบันการเงินชุมชน” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายในนัยเดียวกันนี้ ให้บริการการเงินระดับชุมชน

กับสมาชิกหรือกิจการอื่นในลักษณะทำนองเดียวกันตามพระราชบัญญัตินี้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับ และในระหว่างที่ยื่นคำขอจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลนั้นประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะ
ได้รับแจ้งการไม่รับจดทะเบียนจากคณะกรรมการ

ในการนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจึงขอเชิญชวนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนร่วมแสดง
ความคิดเห็นและข้อเสนอต่อร่างกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถแสดงความคิดเห็นมาได้ทาง

Fax : ๐๒ ๖๑๘ ๓๓๖๖

Email : financialbills@fpo.go.th